Ao. 1839. No. 83.

DINGSDAG, DEN 15e OCTOBER.

Surinaamsche Courant.

PARAMARIBO.

Gouvernements Secretarij.

POST-KANTOOR.

Tot narigt van het Publiek dient, dat de Brievenzak, bestemd voor de Schoener *JAN ERNST*, gevoerd wordende door Schipper P. R. DE HASETH, dien dan 15den dezer, de reis naar *Curaçao*, zal aannemen, op dien dag des voormiddags ten *twaalf* uren, zal worden gesloten.

Paramaribo, den 15 October 1839.

De Post-Beambte,
A. P. TIRION.

De Aap.

In 't fabelachtig tijdsgewrigt,
Toen nog het menschdijn redelicht
De dieren met zijn glans bestraalde,
Bevond men, onder het Apenhoôn,
Een Aap, die, door zijn kunde, alom
Een welverdienden roem behaalde.

Deez' Aap had zijnen jongen tijd
Aan vrouw Locuples gewijd:
Hij kende zelfs waterschaauwen,
Waarin hij zich gespiegeld had,
En wist, uit zijnen letterschat,
Heel aardig en van pas te snappen.

Dit Dier was, om zijn hupschen aard,
Met openhartigheid gepaard,
Geliefd bij zijn natuurgenooten;
Hij was wellevend en galant,
En, in der Apen-burgerstand,
Uit deftige ouden voortgesproten.

Hij werd, van al het Apenvolk,
Gehouden voor een' Lettertolk;
Zijn lof zweefde op der Apentongen;
Men prees zijn stichtelijk gedrag;
Daar reisde met een diep ontzag,
Naar zijne gunst en vriendschap dongen.

Hij werd, op de Universiteit
Der Apen, om zijn leerbeleid,
Tot Opperhoofd aanstaande verkoren;
Hij richtte 't volk met Apenkloôt,
En deed den roem der Hooge School
Met onbezwalkte glansen gloren.

Dan ach! de glorietros der Sim
Dook, luisterloos, in de avondstilte,
Zulks was de vrucht van een Orakel:
Het onderwerp van zijn Genie
Was 't nut der Physiognomie,
Betoogt met blijdschap en gratie.

Een hijna talloos Apenheir,
Bewonderde den Redenaar,
Dan liet een schrander Apenwezen
Zich 't Verloop was fraai — van weerd in woorden
Kuddig, het in Lavater lezen.

't Was zoo! de Heer Professor Aap
Stond toen bedrommeld als een Schaap,
En sprakkeloos op zijn nest te kijken, —
Deez' Fabel doet ons zonneklaar,
De schande, leedheid en 't gevaar
Der letterdieverijen blijken.

Mogt dit verdichtsel, een leering zijn,
Voor alle Redenaars in schijn;
Mogt zulke in hun de schaamte doen verzinken
Dan, treft mes-lofwaardigheid haar doel;
Dan zou er geen Apen-taal gevoel
Voortaan nog veelen Vaderen prunken.

(Gemengde Gedichtjes.)

Mengelingen.

HUISREGELEN.

Het is als eene vlag op eene modderschuit.

En nu nog een voorbeeld, zoete de pachter; het betreft u zelven, en een bijzonderen voorspoed, die met het trouw in acht nemen van het vaderlijk spreekwoord aangebragt heeft.

Toen het ons al meer en meer goed begon te gaan, behroop ons vaak de lust, om ook eens wat meer te doen dan wij tot nog toe gedaan hadden. Mijne vrouw wilde gaarne echte schilderijen aan de wand, zoo als de [illegible] aan [illegible] hebben, of de [illegible] met vergulde lijsten. Ik zeide gedurig, *dat niet!* het zoude in onze woning *de vlag zijn, op de modderschuit.* Een andermaal wilde mijne dochter een chiffonière in plaats van de latafel — mijn zoon eene chaise bij den boerenwagen. Ik zeide altijd neen! Eindelijk viel mijne vrouw bij erfenis eene porselein-kast met veel ouderwetsch porselein ten deel. »Nu hebt gij gelegenheid uw huis op te sieren" zeide ik, en mijne Eva heeft dit ook trouw gedaan. Dit porselein was toen nog uit de mode; als ik dan ergens op een erfhuis kwam en ik kon voor eene kleinigheid wat vazen, potten, schotels, of iets kleins koopen, dan bragt ik het mede en zeide gedurig: dit past in eene boerenwoning, het is net, eenvoudig en goedkoop. Zoo kregen wij allengskens een geheel magazijn van groote en kleine japansche en chinesche dingen. Zij hadden ons weinig gekost. Maar wat geschiedt er? Daar wordt het plotseling mode, japansch porselein te hebben. De eene koopman voor de andere in bestormen onze woning, wij hadden eenen grooten naam. Ik hield mij taai. Ten laatste toen ik bespeurde dat ik voor onze porseleinen zindelijk honderd gulden kon krijgen, dacht ik: wanneer ik nu [illegible] en sprak hen op de volgende wijze aan. Een eenvoudig kapitaal in de tegenwoordige tijden in de wereld, niemand [illegible] Een kapitaal dat uit genoegen oplevert verdubbelt zich in twintig jaren eenmaal. En dat was een slecht koopman of landbouwer, die met vlijt en beleid geene tien procent wist te maken. Hoe zoude anders [illegible] pachter de vijf procent rekenen en opbrengen en elf seven dubbel kunnen. Dit oud japansch porselein dat ons nog tot nog toe weinig gekost heeft, is veertien zijne dekens iets warms en ruigs. Hij dacht dubbel is waarde. Doch voor ons beteekent zulks niets; omdat het eene zuivere regteloose bezitting is. Zoo lang wij het bezitten is het even, of het 100 guldens, 1000 of 10,000 gl. waarde heeft. Eerst als wij het verkoopen, wordt het ons van eenig belang. Dit porselein nu dat eenmaal een waardig meubel in onze woning was, maakt dezelve thans, nu het door de snoode Godheid wederom naar de prijzen der grooten terug gevoerd wordt, waarvan het eenmaal tot ons afdaalde, tot eene modderschuit, met eenen in goud gewerkte vlag er boven op. Er blijft ons niets dan, of de modderschuit tot een paleis te vervormen, of de goud gewerkte vlag peperduur te verkoopen. »Wat raadt Gij?"

»Verkoopen!" zeide mijne vrouw en kinderen.

Wij hebben dit gedaan, en zijn er zeer gelukkig mede geweest want het toeval wilde, dat wij veel porselein kregen, dat het merk der lange Lijsen. Zelfs kregen wij den kooper, waarnaar ik zoo lang gewenscht had. En deze kooper, is de vreugde van mijne vrouw geworden, want als zij hare ledige kast, en ontsloten schoorsteenmantel [illegible] zegt zij: »Ja wel zoo, straks ga ik eens door buiten om mijne schoven in golvend graan veranderd te zien, of verlusting mijne oog in de rijke schoven die huiswaarts gevoerd worden.

Ik heb dus aangaande dit buitenkansje ook niet gedacht: »het is een buitenkansje, wij moeten het er zeer [illegible] Zoo als wij [illegible] zijn [illegible] dat wij [illegible] ook [illegible] Ten [illegible] grond zoude [illegible] den verkoop [illegible] kwam niden, had hij alle [illegible] drie bloemvazen met [illegible] terwijl hij zelf [illegible] zilver handvat klapte, voorts met een stuk kant tot mutsen voor zijne vrouwen kinderen beladen, en hetgeen ik het grappigste vond, met een stel dood ouderwetsche geuzen voor de schoonen zijner zonen, de woning binnen trad. Neen, wel ver van daar, heb ik ook de inkomsten van dit geld altijd in eene bijzondere kas gedaan. En dat heeft mij groot genoegen verschaft. Want terwijl ik met mijne kinderen die zonder dit ons werk mede beerfden, konden wij den inkomsten na streken der belastingen en van het zaaikorn, als zulvere winst beschouwen. Zoo dat wij de [illegible] verwachting hebben in zijn jaren het morgenlicht te kunnen verdubbelen.

Zoo mijne vrienden heeft mij de behoedzaamheid der vaderen geleerd en handelen [illegible] zoo zich ik in [illegible] den, het is voorzeker in [illegible] *eene vlag en geene modderschuit* [illegible] over de vlag, denkt [illegible] schuit! Mits men [illegible] aan de [illegible] te herstellen [illegible] Dan alleen begint [illegible] goed.

[illegible]

[illegible] schreef een allerliefst[illegible] Tante, en werd [illegible] gen tijd in hechtenis [illegible] Den eersten nacht [illegible] in slaap, of hij voelde plotseling onder

dat het eene kat was, joeg dat ding weg en sliep weder voort. Den volgenden morgen deed het hem leed, de ratten hebben verjaagd, want hij hield veel van katten en hoopte door deze eenige tijdkorting in zijne eenzaamheid te zullen vinden. Hij zocht haar te vergeefs in alle hoeken. Indien zij wederkome, dacht hij, zal ik haar beter ontvangen.

's Middags, toen hij zeer schrale maaltijd gebruikte, ontwaarde hij op eenigen afstand een dier, dat als eene aap op zijne achterpoten zat en hem bedaard aanzag. Het vertrek was zoo als alle dergelijke verblijfplaatsen — zeer donker; Crebillon hield den aanschouwer voor de kat, lokte het dier met vriendelijkheid, hield het eene been voor, zag dat het eetbaar en smakelijk was, en tot zijnen grootsten schrik, dat het eene welgemeste, afschuwelijk groote rat was. Hij was uiterst afkeerig van het ratten-gedierte; gaf uit den hoofde eenen luiden schreeuw en de gast verdween oogenblikkelijk. Daarop kwam de cipier door het geschreeuw toegeschoten, die zijnen gevangenen uitlachte en hem verhaalde dat de laatste bewoner van dat vertrek, de rat, toen zij nog jong was, zoo mak had gemaakt, dat zij bestendig met hem at en zelfs in zijn bed sliep. »Dit beviel mij zoo wel," vervolgde de cipier, »dat ik zelfs beproefde, om de rat aan mij te gewennen en gij zult oordeelen of het mij gelukt zij.

Met deze woorden nam hij een stuk vleesch in de hand en riep: *Raton! Raton! kom, hier kleine vriend!* — Dadelijk kwam Raton met den kop alleen ten voorschijn; en den bekenden welkomen herkennende, sprong zij hem op de hand en gulzigde daar de haar aangeboden beete.

»Van dit oogenblik af aan," verhaalde Crebillon zijnen vrienden, »werd Raton mijn bestendig gezelschap, trad weder in het bezit van alle de rechten, die zij onder mijnen voorganger genoot (de bed-gemeenschap uitgezonderd) en gaarne zoude ik, bij mijn vertrek, haar naar Parijs hebben medegenomen, indien de brave cipier zich niet daartegen hadde verzet. Ja, ik ontkenne niet dat ik met tranen in de oogen van Raton heb afscheid genomen.

HET GEHEIM DER GELEERDE HONDEN ONTDEKT.

Iedereen heeft wel gehoord van honden, die woorden konden spellen, door de letters daartoe met te zoeken, cijferen, *domino*-spelen, enz. Elke dier Maanden heeft men, meest op het vasteland, kunnen zien, dat de meester den hond een teeken gaf, waardoor hij onderling werd, was hij deze uitvoerig. Onlangs las ik in een Parijs uitkomend Tijdschrift eene hoogst eenvoudige verklaring van deze kunsten, waarvan de mededeeling misschien niet onbelangrijk is. Hier volgt dezelve in haar geheel:

»Bidder en Pepin, die onlangs hunne kunsten in de Koekstraat verrigt hebben, verdienen gewis niet onder de beroemde honden gerangschikt te worden, wanneer men namelijk deze benaming geven wil aan zoodanigen die, zich van de overigen door grootere oplettendheid, hunner verstandelijke vermogens onderscheiden. Wij hebben ons integendeel vermeld, dat deze vermogens bij die twee honden zeer beperkt waren, en dat al hunne kunde op zeer weinig neêrkwam. Bij de eerste vertooning, die wij bijwoonden, verlieten wij de schouwplaats met de overtuiging, dat de verrigtingen geene nadenkingen baarden, dan voorzeker in betrekking tot de middelen, waarvan de meesters zich bedienden, ten einde hunne honden verschillende kunsten te leeren. Deze middelen, die wij reeds vroeger hadden vermoed, zijn zeer eenvoudig, en wij zullen ze aan onze lezers mededeelen, opdat zij die, met gedacht dier, ons, dat de meesters teekens gaf, hetwelk voor den hond verstaanbaar was; maar wij konden niet waarnemen, waarin zulk teeken bestond. Om hieromtrent echter nader te onderrigten, kwamen wij in gemeenschap met twee Parijsche natuurkenners, op eenen anderen dag weder, en ontdekten welgenoegen de eenvoudige wijze, waarop de verrichting dier gespeeld wordt. Zij zelve hadden geen bedenken, ons de wijze van het a b c, of eigenlijk de wijze, waarop de kaarten van een spel, in een' kring geschikt worden, en op eenigen afstand van elkander; daarna loopt de hond in dezen cirkel onophoudelijk rond, als hij een antwoord moet geven, brengt hij van zijnen meester een voor een de letters, die tot woord of de zinsnede samenstellen, welke hij met de kaarten. De kunstgroep legt [illegible] in het bestendig opgevolgde [illegible] voorwerpen. Vooronderstelt, dat hij dan, achtereenvolgens en [illegible] voortgang met zijn' snoet een dier kaarten, oogenblikkelijk door een teeken, hetgeen voor hem *apporte* beteekent, verwittigd wordt, dan zal hij het stuk opvatten, dat hij scheen te bemerken, en het aan zijnen meester brengen. Men begrijpt, dat in deze wijze woorden en geheele zinsneden kunnen gevormd worden, wier zin echter de hond in het geheel niet verstaat. Zoo is het geschiedt het inderdaad, en dit teeken bestaat voor den hond in een knippen met den nagel, hetwelk zijn meester dan hooren. Dit knippen hooren wij telkens, als de hond voorbij de letter ging, die tot samenstelling van het woord vereischt werd; terstond hield het dier stil, en bragt die letter aan zijnen meester, die, om deze beweging te verbergen, gemeenlijk de eene hand met de andere bedekt, of wel zijne handen op den rug houdt of in zijn zak steekt. De Heer Feuillet, Bibliothecaris van het Institut, en eenige Leden van de Academie der Wetenschappen, aan wie wij deze waarneming mededeelden voor zij deze kunstvertooningen bijwoonden, hebben zich overtuigd, dat dit verhelen de toedragt der zaak was, en mede het ligte knippen gehoord, telkens als de hond iets moest aanvatten.

DE BEER MARKO.

Het canton Bern in Zwitserland, dat zoo als bekend is, eenen beer in deszelfs wapen voert, had Rudolph de Tweede, Hertog van Lotharingen, hulp gezonden tegen den Hertog van Bourgondien, en uit een dankbaar gedenken aan deze gebeurtenis, onderhielden sedert dien tijd, de Hertogen van Lotharingen bestendig eenen beer op de plaats van hun slot. De beer van den Hertog Leopold heette *Marco*. Gedurende den zeer strengen winter van 1709, deed de bijtende vorst eenen bijgaar van koude verstijfden Savojaard in het hok van dezen *Marco*, het gevaar niet ziende of hetzelve al hoed trotseerende. De beer, verre van het kind eenig leed te doen, nam het tusschen zijne pooten, drukte het aan den borst, verwarmde het tot den volgenden morgen en liet het dan vrij gaan, om als naar gewoonte, in de stad zijn stukjen brood te verdienen. De kleine Savojaard kwam 's avonds en vele volgende avonden weêrom, en wierd niet alleen telkens zoo vriendelijk ontvangen, maar zelfs ook onthaald: want *Marco* bewaarde van zijn rantsoen altoos iets, dat hij den hongerigen gast aanbood. Het duurde lang, eer men dit zeldzaam vriendschapsverbond ontdekte.

Op zekeren avond brugt de beenenhouder later dan gewoonlijk het dier zijn voedsel, en ontstelde niet weinig toen hij den beer wreedaardig hoorde brommen en zijn oog van toorn zag flonkeren. Hij scheen hem als met vuisten te gebieden, omdat er een slapend kind aan zijne ruige borst lag. Hij roerde zich niet om te eten, hoe gretig hij ook anders naar zijn voeder was. Het hof hoorde dit wonderlijk geval aan, en Leopold zelf en zijne hovelingen waren dikwerf getuige dat *Marco*, eenmaal zijn voedsel aangerakte, zoo lang zijn kleine gast goedvond te slapen.

Toen het kind ontwaakte en zich ontsteld zag, weenende voor zijnen dood, verhief de beer zijn hoofd, bekeek het met vriendelijkheid en schoof het dan met den poot [illegible] zijn hok, waar het speelde tot zijne ouders zich naderden. De getroffen Hertog gaf den kleinen Savojaard een aanzienlijk geschenk, en zijnen dienaren bevolen, zulke door zijnen beschermeling den beer in het vervolg zijn gewone kost niet te geven, indien hij mede [illegible] overleden.

Lodewijk XIV, gedachtig aan dit [illegible] bij zijne vermaken [illegible] hovelingen [illegible] Hertoginne Van Bourgondiën was hij gewoon te zeggen: »Mijne heeren! dekt u, Mevrouw de Hertogin gedoogt het." — Zijn broeder daarentegen was minder toegevende, weshalven Lodewijk soms glimlachende tegen de hovelingen zeide: »Mijne heeren! dekt u; mijn broeder is niet hier."

Scheepstijdingen.

UITGEKLAARD.

Den 11den dezer, de Engelsche Sloep *the Friends*, Kapt. E. Warner, naar Demerary.

Advertentiën.

(37158) Op autorisatie van het Collegie van Commissarissen, van het Departement der *Onbeheerde Boedels*, zullen fungerende CURATORS, bij inschrijving verkoopen:

ZESTIEN VATEN SUIKER,

van de Plantasdje *Vlammenburg*, aankomende den Boedel VOLKERT VAN HALM JR. ZN.

Zullende de Kooper of Koopers gemelde Suiker voor eigene rekening en risico van Plantasdje moeten laten afhalen.

De inschrijvings-billetten zullen ter Gouvernements Secretarij worden aangenomen, tot Donderdag den 17den dezer, des voormiddags ten 11ten ure.

Paramaribo, den 14 October 1839.

De *fungerende* Secretaris van het Collegie voornoemd,

F. C. COBLIJN.

(37160) Te bekomen bij de ondergeteekende: ▭ BRUINHARTHOUT van differente lengte en dikte, *tot civile prijzen*.

CATH. JANE SMITH.

Schepen in Lading.

Naar Amsterdam:

Het gekoperd Tweedeks Driemast Galjoenschip *West-Indien*, Kapt. J. J. Baas. — Adres bij Gebroeders Reijns. — Sluit 15 October.

Het Galjoenschip *Copernicus*, Kapt. J. De Wit. — Adres bij Leijsner en Scheffer. — Sluit 15 October.

Het Nederlandsch gekoperd Tweedeks Barkschip *Suriname*, Kapt. Reindert van der Meij. — Adres bij J. L. Gellée. — Sluit 16 October.

Het gekoperd Kofschip *Jacoba*, Kapt. A. K. de Groot. — Naar Amsterdam. — Adres bij J. L. Gellée.

Het nieuw gekoperd tweedeks Fregatschip *Noord-Holland* Kapt. H. K. Kuijk. — Adres bij Gebroeders Reijns.

Het gezinkt Schoener Kofschip *de Zeeuw*, Kapt. J. Haasnoot. — Adres bij Van Wesp en de Hart.

Het Barkschip *Mercurius*, Kapt. C. Bijvelds. — Adres bij L. Dorp van Boskamp. — Te voeren van ene Bolk. — Sluit 1e November.

Het gekoperd Tweedeks Fregatschip *de Jonge Lodewijk Anthonie*, Kapt. B. Tjebbes. — Adres bij J. Leijsner.

Het gezinkt Kofschip *Maria*, Kapt. S. J. Kostgens. — Adres bij C. J. Leijsner.

Naar Rotterdam:

Het Schoener Brikschip *Amphitrite*, Kapt. S. C. Krull, recommandeert dezelfs Hutten ter inlading van KOFFIJ en KAKAO. — Adres bij Leijsner en Scheffer.

Ter Drukkerij van Evers & Capps.